

5. TEMA DOĞA VE EVREN

Dünya Kadar Plastik

Kafanızı kaldırın ve gözünüze çarpan ilk eşyayı söyleyin. Büyük ihtimalle ismini söylediğiniz eşyanın herhangi bir parçası plastikten üretilmiştir. Hatta Seçtiğiniz eşyanın tamamı da plastik olabilir. Peki nedir bu plastik?

Plastiğin hammaddesi petroldür. Petrol, fabrikalarda çeşitli işlemlerden geçer. İşlenmiş petrol; plastik şişeler, kalemler, bilgisayarlar ve daha pek çok şeyin üretiminde kullanılır. Plastik, dayanıklı olmasının yanında oldukça da ucuzdur. Hatta o kadar ucuzdur ki çoğu plastik ürün yalnızca bir kez kullanılmak üzere üretilir. Yiyecek ambalajları, pipetler, bardaklar, şişeler, torbalar, galoşlar ve aklınıza gelebilecek daha pek çok şey... Bu kadar çeşitli kullanım alanına rağmen plastik hiç de çevreci bir malzeme değildir. Neden mi? Çünkü plastik doğada biyolojik olarak çözünmez. Peki, bir maddenin biyolojik olarak çözünmesi ne demek?

Örneğin meyve kabukları bakteri ve mantarlar tarafından tanınır, bozunur ve toprağa karışır. Yani biyolojik olarak çözünmüş olur. Ancak, ayrıştırıcı canlılar plastiği tanıyamaz, çözünmesini sağlayamazlar. Plastik, zamanla rüzgâr, güneş ve suyun etkisiyle daha küçük parçalara ayrılabilir. Ama bozunup toprağa karışamaz. İşte bu yüzden kullanıp hemen çöpe attığımız plastikler çevre için büyük tehdit oluşturur. Dünya üzerinde her gün çıkan plastik çöp miktarı neredeyse 8.000.000 (sekiz milyon) ton. Peki, her gün çöpe atılan plastikler nereye gidiyor? Bırakıldıkları yerde mi kalıyorlar, yoksa bambaşka bir yolculuğa mı çıkıyorlar? Gelin hep birlikte plastiğin izini sürelim.

Plastiğin Yolculuğu

Attığınız çöpler kimi zaman şehirlerdeki çöp toplama alanlarına, kimi zaman geri dönüşüm fabrikalarına gider. Ne yazık ki bunların dışında çoğunun yolculuğu devam eder. Rüzgar ve yağmur yüzünden sürüklenmiş çoğu çöp denizlere ve okyanuslara kadar taşınır. Ancak yolculukları burada da bitmez. Plastikler okyanusa ulaştıklarında akıntı ve dalgalarla birlikte sürüklenmeye devam eder ve çöplerin oluşturduğu adalarda birikir. İşte her gün etrafa attığımız plastik poşetler, yiyecek ambalajları, balonlar, plastik şişeler, oyuncaklar ve daha birçok şey kilometrelerce yol alır. Bu adalarda her gün biraz daha büyür. Çöp adalar o kadar büyük ki neredeyse Amerika kıtasının 2 katı büyüklüğünde. Her geçen gün büyümeye devam ediyor. Aynı zamanda okyanusun metrelerce derinliğine kadar uzanabiliyor. Asıl tehlike bundan sonra başlıyor. Bu adalardan kopup küçük parçalara ayrılan plastikler, okyanusta yüzlerce yıl hiç çözünmeden kalıyor. Bu yüzden bilim insanları okyanusları plastik çorbası olarak adlandırıyorlar. Küçük plastik parçacıkları içeren kirlili bir çorba. Plastik çöpler yalnızca okyanusları kirletmekle kalmıyor, renkli ve göz alıcı olan bu çöpler denizdeki canlılar için ilgi çekici. Bu plastik atıkları yiyecek zannediyorlar. Zamanla vücutlarında biriken atıklar onlara zarar veriyor. Deniz canlıları yiyecek zannettikleri plastik parçalarını yutmaya çalıştıkları sırada soluk boruları tıkanabiliyor. Üstelik içine girdikleri çöp yığınlarının arasında sıkışıp kalabiliyorlar. Son olarak bu zehirli parçacıklar, içtiğimiz suya ya da yediğimiz balığa geçiyor. Yani, düşünmeden attığımız plastik çöpler uzun yollardan geçip bizim tabağımıza geri geliyor.

ÖDEV:

Okuduđunuz yazıya benzer bir kompozisyon yazınız. Kompozisyonu yazarken

Giriş – Gelişme – Sonuç bölümlerini belirtiniz. Konuya uygun başlık bulunuz.